

Sygn. akt II Cz 450/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Płowaś (spr.)

Sędziowie: SO Barbara Jankowska - Kocon

SO Janusz Kasnowski

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2015 roku w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko dłużnikowi S. G.

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie skargi wierzyciela na czynności komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. D. polegające na obciążeniu wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego w punkcie 3 oraz na zaniechaniu orzeczenia w przedmiocie kosztów zastępstwa prawnego w postanowieniu kończącym z dnia 18.12.2014 roku wydanym w sprawie Km 617/12, sprostowanym postanowieniem z dnia 09.02.2015 roku

na skutek zażalenia wierzyciela

od punktu 3 postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 03.04.2015 roku, sygn. akt I Co 1036/15

postanawia:

- 1. zmienić punkt 3 (trzeci) zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kwoty 160 zł (sto sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania skargowego,**
- 2. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.**

Sygn. akt II Cz 450/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 03.04.2015 roku w punkcie 1 umorzył postępowanie w zakresie zaniechania orzeczenia przez komornika w przedmiocie kosztów zastępstwa prawnego w egzekucji w postanowieniu kończącym z dnia 18.12.2014 roku z uwagi na uwzględnienie skargi w tym zakresie przez komornika sądowego. W punkcie 2 postanowienia Sąd uwzględnił skargę w ten sposób, że zmienił punkt 3 postanowienia komornika sądowego z dnia 18.12.2014 roku poprzez obciążenie kosztami postępowania egzekucyjnego wierzyciela z zastrzeżeniem

obowiązku ich zwrotu przez dłużnika na rzecz wierzyciela w sprawie Km 617/12. W punkcie 3 postanowienia Sąd nie obciążył dłużnika kosztami postępowania skargowego.

Sąd Rejonowy wskazał w uzasadnieniu, iż w toku postępowania egzekucyjnego komornik nie odnalazł majątku dłużnika, z którego możliwym byłoby prowadzenie egzekucji, w związku z czym, po wezwaniu stron w trybie art. 827 kpc komornik umorzył postępowanie postanowieniem z dnia 18.12.2014 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Komornik ustalił również koszty postępowania w kwocie 274,09 zł, którymi obciążył wierzyciela. Komornik rozliczył również zaliczkę wierzyciela w wysokości 262,70 zł. Sąd Rejonowy wskazał, iż w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 06.09.2001 roku w sprawie III CZP 39/01, zgodnie z którym „w razie bezskutecznej egzekucji wydatki gotówkowe poniesione przez komornika ponad pobraną zaliczkę obciążają wierzyciela.” Zaliczka wpłacona przez wierzyciela nie pokryła w całości wydatków gotówkowych poniesionych przez komornika, nie zostały one także ściągnięte od dłużnika. Sąd wskazując na art. 42 ust. 2 ukse w zw. z art. 49 ust. 3 ukse uznał, iż wobec powyższego kosztami postępowania egzekucyjnego winien zostać obciążony wierzyciel, jednak komornik winien poczynić zastrzeżenie w postanowieniu o kosztach, iż dłużnik zobowiązany jest do zwrotu kosztów na rzecz wierzyciela. Brak takiego sformułowania pozbawi wierzyciela możliwości dochodzenia powyższych kosztów co stoi w sprzeczności z dyspozycją art. 770 kpc. Sąd wskazał nadto na treść art. 770¹ kpc, zgodnie z którym prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów podlega wykonaniu po uprawomocnieniu się bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. Dlatego też na podstawie art. 767 § 4 kpc Sąd Rejonowy postanowił jak w punkcie 2 postanowienia.

Sąd wskazał, iż wierzyciel domagał się także uzupełnienia postanowienia z dnia 18.12.2014 roku o koszty zastępstwa prawnego radcy prawnego w kwocie 300 zł. Komornik w tym zakresie uwzględnił skargę wierzyciela. W tym stanie rzeczy skarga wierzyciela stała się częściowo bezprzedmiotową albowiem orzeczenie kwestionowane przez wierzyciela w znaczeniu formalno –prawnym nie istnieje. Mając powyższe na uwadze Sąd na mocy art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Orzekając w punkcie 3 postanowienia o kosztach postępowania skargowego Sąd Rejonowy miał na uwadze, iż potrzeba wystąpienia ze skargą na czynności komornika zaistniała w rozpatrywanym przypadku bez związku z bezpośrednimi działaniami dłużnika. Wszczęcie postępowania skargowego było wyłącznie wynikiem błędu komornika sądowego. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uznał, iż w sprawie zaistniały podstawy do zastosowania art. 102 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc, albowiem obciążanie dłużnika kosztami postępowania skargowego w opisanych okolicznościach sprzeciwiałoby się zasadzie słuszności unormowanej przepisem zawartym w art. 102 kpc.

Zażalenie na punkt 3 opisanego wyżej postanowienia wniósł wierzyciel, domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania skargowego w kwocie 160 zł. Skarżący wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz od dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego.

Wierzyciel zarzucił zaskarżonemu rozstrzygnięciu naruszenie przepisów postępowania tj. art. 770 kpc oraz art. 102 kpc. W ocenie skarżącego koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu skargowym jak i koszty opłaty sądowej od skargi należą do kosztów niezbędnych i dłużnicy zgodnie z art. 770 kpc powinni być nimi obciążeni. Zdaniem wierzyciela nie było również podstaw do zastosowania w niniejszej sprawie art. 102 kpc albowiem wydanie przez komornika orzeczenia, które zostało zmienione przez sąd albo przez komornika wobec uwzględnienia skargi w trybie art. 767 § 4 kpc nie jest szczególną okolicznością uzasadniającą zastosowanie w/w przepisu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela uznać należało za zasadne.

W sprawie ze skargi na czynności komornika o kosztach postępowania orzeka sąd na podstawie art. 770 k.p.c. stosując odpowiednio (art. 13 § 2 k.p.c.) w niezbędnym zakresie przepisy o zwrocie kosztów procesu (art. 98-110). Oznacza to, iż dopuszczalne i możliwe jest zastosowanie w postępowaniu egzekucyjnym również przepisu art. 102 kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów

albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd mógł odstąpić od obciążania dłużnika kosztami postępowania skargowego należnymi wierzycielowi o ile uznał, że w sprawie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony.

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Nie ma wątpliwości, iż sytuacja materialna dłużnika jest zła o czym świadczy chociażby umorzenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność. Jednak w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie wystąpiły inne okoliczności dające podstawę do zastosowania art. 102 kpc. Sąd Rejonowy wskazał również na charakter sprawy skargowej. Wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego to dłużnik swoim zachowaniem spowodował konieczność wszczęcia postępowania egzekucyjnego, w tym również postępowania skargowego. Gdyby dłużnik spełnił swoje zobowiązanie dobrowolnie wierzyciel nie zostałby zmuszony do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, w czasie którego komornik popełnił błąd rozstrzygając o kosztach tego postępowania.

Zastosowanie przepisu art. 102 kpc wynika z dyskrecjonalnej władzy sędziego i dokonanej przez niego zindywidualizowanej oceny sytuacji strony przegrywającej sprawę. Ocena taka nie może mieć jednak dowolnego charakteru.

Dlatego też na mocy art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 1 i 2 kpc oraz art. 13 § 2 kpc zażalenie wierzyciela należało uwzględnić.

Zgodnie z art. 98 kpc i art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc zasądzono na rzecz wierzyciela również koszty postępowania zażaleniowego, na które składała się opłata od zażalenia w kwocie 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 60 zł.